



SAKSUTSKRIFT

Kathinka Messel
02.09.2024

Saksbehandler har ansvar for videre oppfølging

Arkivsak-dok. 24/09468-6
Saksbehandler Maylinn Cecilie Dramstad

Hørings svar - Søknad om konsesjon for kraftverket Sarp 2 i Sarpsfossen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	29.08.2024	90/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 29.08.2024 sak 90/24

Møtebehandling i Formannskapet 29.08.2024:

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:

Desiré Craggs (Ap), Ståle Solberg (SaFoSa), Andreas Brännström (Frp), Jan Petter Bastøe (R), kommunedirektør Turid Stubø Johnsen, ordfører Magnus Arnesen

Representanten Ståle Solberg (SaFoSa) fremmet på vegne av Sammen For Sarpsborg følgende forslag:

- Det kan av hensyn til generelle samfunnsinteresser og samfunnssikkerhet ikke tillates at det plasseres et brofundament som er til hinder for nødvendig flomsikring og ønsket kraftutbygging i Sarpsfossen.
- Ansvar for å planlegge og finansiere ny bro tilligger broutbygger. Det må ikke etterlates et inntrykk av at kraftutbygger kan risikere å måtte bidra til å dekke finansieringen av en udefinert stor kostnad til en foreløpig udefinert broutbygging.
- Dersom selskapene som har utnyttet verdiene i fossen skal/bør bidra til ny bro må det skje med en annen argumentasjon og ikke knyttes til nevnte interessekonflikt/plassering av brofundament

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslaget fra Sammen For Sarpsborg fikk 2 stemmer (SaFoSa1, R1) og falt.

Formannskapetets vedtak

Sarpsborg kommune avgir høringssvar i samsvar med «kommunedirektørens vurdering» i saksframlegget.

Hørings svar - Søknad om konsesjon for kraftverket Sarp 2 i Sarpsfossen

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Laila Irene Vestby

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune avgir hørings svar i samsvar med «kommunedirektørens vurdering» i saksframlegget.

Vedlegg:

konsesjonssøknad Sarp 2

høringsbrev Sarp 2

Sammendrag:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt ut søknad om konsesjon for Sarp 2 kraftverket i Sarpsfossen på høring.

Kommunens rolle i konsesjonsprosessen er å være høringspart. Kommunen er ikke planmyndighet og har ikke innsigelsesmyndighet.

Formålet med høringen er å gi NVE begrunnede synspunkter på om de omsøkte planene bør gjennomføres, eventuelle valg av alternativ eller begrensninger i planene og begrunnede forslag til avbøtende tiltak. Det kan også uttrykkes synspunkter på om konsekvensutredningen gir tilstrekkelige opplysninger om tiltakets virkning.

I søknaden skisseres det en framdrift der det gis konsesjon i 2026, byggestart for kraftverket i 2026 og ferdig utbygd kraftverk i 2030.

Sarp 2 vil øke kraftproduksjonen i fossen med rundt 180 GWh/år. Det planlegges også flomavledningsløp.

Prosjektet vil gi et anslått volum sprengstein opp mot 600 000 m³ fast berg. Søker vil benytte overskuddsmassene til samfunnsnyttige formål i nærområdet.

Kommunedirektøren ser svært positivt på at det er konsekvensutredet et nytt kraftverk Sarp 2 i Sarpsfossen. Regionen er avhengig av mer kraft for å lykkes med elektrifisering av eksisterende industri og tiltrekke ny grønn industri.

Kommunedirektøren understreker også at prosjektet er viktig for flomavledning i Sarpsfossen. Kommunedirektøren peker på noen forhold som det er spesielt ønskelig at det jobbes videre med og settes vilkår til i tillatelsen:

- massetak/deponi
- geofaglige forhold
- naturmiljø
- forholdet til fv. 118 ny Sarpsbru
- forurensning

Utredning:

Hafslund Produksjon AS og Sarpsborg Limited har søkt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om tillatelse til bygging av Sarp 2 kraftverket i Sarpsfossen. Det er

også søkt om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter til å bygge og drive kraftverket. NVE sendte søknaden på høring til berørte parter, herunder Sarpsborg kommune den 19. april 2024. Opprinnelig høringsfrist er 16. august 2024, men Sarpsborg kommune har fått utsatt høringsfrist til 03. september 2024.

NVEs formål med høringen er å få begrunnede synspunkter på om de omsøkte planene bør gjennomføres, eventuelle valg av alternativ eller begrensninger i planene, og begrunnede forslag til avbøtende tiltak. Videre ønskes eventuelle kommentarer til om konsekvensutredningen gir tilstrekkelige opplysninger om tiltakets virkning.

Prosess og videre framdrift

Ved utbygging av kraftverk av denne størrelsen er kommunen kun høringspart og får saken på høring to ganger;

- melding om forslag til konsekvensutredningsprogram
- søknad om konsesjon

Kommunen hadde melding om forslag til konsekvensutredningsprogram for Sarp 2 på høring våren 2023, jf. sak 23/08194 i bystyret 11.05.2023.

Det ble i juni 2024 avholdt et åpent folkemøte i forbindelse med konsesjonssøknaden, i tillegg til at det ble avholdt egne møter for administrasjonen og formannskapet.

Kommunen er ikke planmyndighet og har ikke innsigelsesmyndighet, men er en viktig høringspart i konsesjonsbehandlingen. Av søknaden som nå er på høring fremkommer en plan om ferdig konsesjonsbehandling hos NVE i 2025, og ferdig behandling hos Energidepartementet i 2026. Oppstart for bygging er forespeilet i 2026 med en byggeperiode på 5 år (ferdigstilt i 2030).

Sarp 2

Sarpsfossen er i dag utnyttet gjennom tre kraftverk: Sarp, Hafslund og Borregaard. Sarp 2 kraftverket vil benytte eksisterende inntaksdam i Sarpsfossen, og vil ikke føre til nye reguleringer. Kraftstasjonen vil plasseres øst for eksisterende Sarp kraftverk. Kraftverket vil ha en maksimal slukeevne på ca. 450 m³/s, med en nominell slukeevne på rundt 350 m³/s.

Gjennom Sarp 2 skal det bygges en 1,4 km lang avløpstunnel i fjell på østsiden av Glomma med utløp ved Storhaug, ca. 1,1 km nedstrøms dammen. Kraftverket vil få en fallhøyde som er to til tre meter høyere enn de øvrige aggregatene i Sarpsfossen, og vil kunne øke kraftproduksjonen i fossen med ca. 184 GWh/år. Årsproduksjon for de tre eksisterende kraftverkene i Sarpsfossen er til sammenligning 960 GWh. Dette gir en prosentvis økning på ca. 19 %. I søknaden er det listet opp en økning i vinterproduksjon (oktober-april) på 75,8 GWh og sommerproduksjon (mai-september) på 108,2 GWh.

Slukeevne

Total slukeevne i kraftverkene økes til 1382 m³/s, en økning på ca. 450 m³/s. Dette vil senke vannstanden i inntaksdammen med 23 cm i gjennomsnitt i de periodene vannføringen overstiger dagens maksimale slukeevne.

Det er planlagt en driftsvannføring i eksisterende kraftverk på 200 m³/s.

Prosjektet senker årlig middelvannføring i Ågårdselva med ca. 9 %, men vil som avbøtende tiltak øke minstevannføringen vinterstid fra 1 m³/s til 3 m³/s.

Søknad om konsesjon med konsekvensutredninger

I søknaden beskrives de store rammene for prosjektet. Mange av detaljene kommer i den videre prosessen med utarbeidelse av detaljplan, men hovedprosjekteringen er beskrevet i søknaden.

Dagens situasjon og forventede konsekvenser med hensyn til forholdene i utbyggingsområdet gjøres rede for i søknaden med vedlegg. Søknaden tar også opp hovedfunnene i konsekvensutredningene og lister opp alternative avbøtende tiltak.

Av konsekvensutredningen kommer det frem at de fleste utredede temaene vil få noe negative konsekvenser av tiltaket. Bare temaet samfunn og klimagassutslipp vil få positive konsekvenser.

Følgende temaer er konsekvensutredet som egne rapporter:

- Erosjon og sedimenttransport
- Fisk og ferskvannsbiologi
- Forurensning
- Hydrogeologi
- Hydrologi
- Klimagassutslipp
- Naturmangfold
- Setningsproblematikk
- Skred
- Vannlinjeberegninger

En oppsummering av de viktigste temaene for Sarpsborg kommune følger under.

Flomforhold

En nominell slukeevne på 350 m³/s og en maksimal slukeevne på 450 m³/s vil ha en flomdempende effekt oppstrøms i flomsituasjoner. Ved vannføringer større enn dagens slukeevne på 932 m³/s, er det beregnet at den økte slukeevnen i snitt vil senke vannstanden med 23 cm.

Grunnvann

Grunnvannsnivået og poretrykket vil trolig bli noe senket grunnet bygging av tunellen. Det er usikkert om noen benytter grunnvannet til vannforsyning. Det er registrert fire tjern på Hafslund Hovedgård som det er usikkert om er knyttet til grunnvann og dermed påvirkes av en grunnvannssenkning. Det er også fare for lokale setninger. Totalt vurderes temaet til noe konsekvens.

Erosjon og sedimenttransport

Endringer i strømningsretning, vannhastighet og elvebunn kan føre til lokal erosjon av løsmasser. Sedimentforholdene kan bli påvirket under anleggs- og driftsfasen. Massedeponiene Baugen og Borregaard vil ikke bli nevneverdig påvirket. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Naturfare

Det konkluderes med at det må gjøres ytterligere undersøkelser, men at de planlagte tiltakene vil forbedre eller ikke endre dagens tilstand. De oppsummerer med at tiltaket kan ha noe negativ konsekvens for nærliggende infrastruktur, men at konsekvensen for områdestabiliteten vil være ubetydelig. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Landskap

Prosjektet vil medføre redusert vannføring på strekningen mellom inntaket og utløpet, hvilket kan redusere elveløpets betydning som landskapselement. Antall dager med overløp er beregnet til å synke fra 83 dager til 21 dager i året. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Naturtyper og ferskvannslokaliteter

Det er registrert flere lokaliteter med naturtype hul eik. Flere av disse vil ved dagens planer for kraftverket utgå fullstendig. Totalt gir dette en samlet konsekvensgrad på svært alvorlig miljøskade.

Fisk og ferskvannsbiologi

Influensområdet er delt opp i fire delområder som er tillagt ulik verdi basert på funksjonsområdet for laks, ål, havnøye og sjørret. Utredningen fokuserer på Ågårdselva (delområde 3) som vil få en konsekvensgrad fra noe negativ til betydelig positiv avhengig av minstevannføringen vinterstid. De tre andre delområdene vil få fra noe til middels negativ påvirkning. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Kulturminner og kulturmiljøer

Det er gjort funn fra historisk tid i tiltaksområdet, men flere er fjernet, allerede ødelagt av eksisterende tiltak i området eller vil ikke berøres. Det er også en mulighet for at det oppdages flere minner underveis i prosjektet. Den gamle mølla (teglsteinsbygningen) øst for Sarp kraftverk må rives. Utredningen peker på at den har redusert betydning grunnet det påvirkede området rundt, og at den vil rives ved utbyggingen av rv. 118 og ny Sarpsbru. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Forurensning

Glomma, Ågårdselva, Visterflo og Skinnerflo vil bli berørt av endret slukeevne. Økningen i slukeevne gir lavere middelvannføring i Ågårdselva og dermed dårligere vannutskiftning i Visterflo og Skinnerflo. Det vil i anleggsperioden være risiko for forurensning i forbindelse med arbeidene, men utreder peker på at det blir en høy fortykning pga. vannføringen i elva. Det er ikke forventet økt støypåvirkning fra tiltaket, eller forverring av luftkvaliteten. Det er en liten risiko for grunnforurensning. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens.

Naturressurser

Vannverkene Isesjø og Baterød vil ikke bli påvirket av tiltaket. Det settes en minste driftsvannføring på 200 m³/s for å ivareta Borregaard sitt vanninntaksbehov. Totalt vurderes temaet til ubetydelig konsekvens.

Samfunn

Det er forventet en byggeperiode på 3-4 år med en sysselsetting av 130-150 ansatte på anlegget. Etter ferdigstilling blir kraftverket ivaretatt med dagens stab. Det vil tilfalle Sarpsborg kommune økte inntekter i form av naturressursskatt og eiendomsskatt. En økt håndtering rundt anleggsområdet gir en økt risiko for ulykker, i tillegg vil det bli noe lokal støy- og luftpåvirkning. Totalt vurderes temaet til noe positiv konsekvens.

Friluftsliv, jakt og fiske

Tiltaket vil ikke gi en påvirkning på friluftsliv, men vil få noe negativ konsekvens for fiske på grunn av endring i habitatsforhold og fiskens atferd. Totalt vurderes temaet til noe negativ konsekvens i anleggsfasen, og ubetydelig konsekvens i driftsfasen.

Massetak/deponi

Det er beregnet et foreløpig transportvolum på 950 000 m³ masser, hvorav rundt 470 000 m³ er sprengstein og ca. 100 000 m³ er løsmasser.

Kommunedirektørens vurdering:

I kommunens tilbakemelding på meldingen om Sarp 2 så kommunen svært positivt på at det ble konsekvensutredet et nytt kraftverk i Sarpsfossen. Kommunedirektøren ser ikke at det framkommer nye momenter i søknaden som nå er på høring slik at kommunen bør endre mening om kraftverket. Kommunedirektøren ser derfor positivt på at det nå søkes om konsesjon for bygging og drift av et nytt kraftverk i Sarpsfossen. En utbygging av økt produksjon av fornybar energi er i tråd med overordnede mål og strategier i kommunedelplan for klima og energi (2021-2030). For å lykkes med elektrifisering av eksisterende industri og tilrettelegge for ny grønn industri, vil økt tilgang på kraft være nødvendig. I tillegg peker nye rapporter slik som Kraftløftet Østfold på kraftunderskuddet i regionen og behovet for økt kraftproduksjon og oppgradering av overføringskapasitet.

Kommunedirektøren vil framheve at prosjektet er viktig for flomavledning i Sarpsfossen. Etter storflommen i Sarpsfossen i 1995 ble det utarbeidet en NOU 1996:16 «Tiltak mot flom». I NOUen pekes det på at det er viktig å sikre flomavledningskapasiteten ved Sarpsfossen. Som et alternativ for å sikre avløpsforholdene og dempe flom ved Sarpsborg og de nedre delene av Glomma ble det utredet mulighetene for å anlegge omløpstuneller rundt Sarpsfossen. Etter det kommunedirektøren kjenner til er det ikke gjort vesentlige tiltak for å øke kapasiteten for flomavledning, selv om behovet for dette har økt blant annet som følge av mer ekstremvær. Den anledningen man nå har til å øke flomavledningskapasiteten samtidig med å bygge kraftverk, bør absolutt utnyttes.

Generell tilbakemelding til søknaden

Mye av argumentasjonen i flere av utredningspunktene bygger på at området uansett vil bli endret på grunn av større veiprojekter i området. Et av prosjektene det siktes til er regulering av ny Sarpsbru. Dette reguleringsarbeidet er på et tidligere stadium enn kraftverket, og eksempelvis endelige traseer og influensområder er ikke fastsatt. Kommunedirektøren ser på det som en svakhet ved søknaden at argumentasjonen baserer seg på usikre momenter som dette, og dermed nedskaleres konsekvensgraden på flere av utredningspostene.

Kommunedirektøren oppfatter det også som at konsekvensområder med negative konsekvenser er moderert, mens de få områdene med positive konsekvenser er trukket veldig frem. Dette gir et litt skjevt bilde av prosjektet. Dette gjelder også temaer der en ulykke vil gi store samfunnskonsekvenser.

Kommunedirektøren ser det som svært positivt at søker selv tar initiativ til at det utarbeides nytt manøvreringsreglement for Sarp 2 og Sølvestudammen, slik at helheten blir ivaretatt.

Under følger kommunedirektørens kommentarer til de viktigste temaene for Sarpsborg kommune.

Massetak/deponi

Kommunedirektøren er positiv til at Hafslundskogen ikke lenger er vurdert som et aktuelt tippområde for overskuddsmasser, og at massene heller skal benyttes til samfunnsnyttige formål i nærområdet.

Kommunedirektøren ser at det legges opp til to områder for mellomlagring av masser – et mellom Nordbyveien og Møllegata, og et ved Skolemesterløkka. Det er påvist kvikkeleire i begge disse områdene. Sarpsborg kommune ber NVE være ekstra kritiske til risikovurderingene gjort opp mot dette.

Geofaglige forhold

Grunnforhold har fått økt fokus siden prosjekteringen av Sarp 2 begynte. Det er planlagt flere store utbygginger i samme område, og kommunedirektøren må igjen understreke viktigheten av at disse aktørene samarbeider. Det er blant annet viktig å utrede påvirkningen de ulike prosjektene vil ha på hverandre. Dette må vurderes grundig i en tidlig fase. Dette gjelder spesielt tiltak på ett prosjekt som vil påvirke områdestabiliteten på et av de andre prosjektene.

Av konsekvensutredningen Geofaglige forhold framkommer det at den samlede konsekvensen er vurdert til noe negativ. Kommunedirektøren vil understreke at dersom det skulle skje en ulykke, vil det være store samfunnsmessige konsekvenser og liv kan gå tapt. Kommunedirektøren er derfor uenig i at Geofaglige forhold bare har «noe» negativ konsekvens.

Flere av rapportene konkluderer med at det er behov for ytterligere grunnundersøkelser. Disse bør gjøres i neste fase av evalueringen. Kommunedirektøren mener at både ytterligere grunnundersøkelser som er nødvendig for videre planlegging og undersøkelser for oppfølging og kontroll underveis må sikres i vilkår.

Kommunedirektøren minner også om viktigheten av at ny kunnskap om grunnforhold fortløpende registreres i NADAG og NVE, slik endringen i plan- og bygningsloven § 2-4 tilsier.

I konsekvensutredningen for erosjon og sedimenttransport vises det til at inntakskanalen kan føre til erosjon av løsmasser etter at kraftverket er iverksatt. Kommunedirektøren mener at det må klargjøres hvilken påvirkning dette vil ha på områdestabiliteten på sikt. Samtidig må prosjektets geotekniker vurdere den reelle faren ved en mindre erosjon langs deponiet på motsatt side av utløpet.

Det må settes strenge vilkår som sikrer at de planlagte sprengningsaktivitetene og massetransporten tar hensyn til registrerte og nye kvikkleireforekomster. Det må velges en sprengningsmester med god kompetanse på inngrep i kvikkleireområder. Kommunedirektøren forutsetter at temaet er grundig utredet i forkant av igangsettelse.

KU-rapport om setningsproblematikk beskriver at det ved videre arbeid bør utføres et mer omfattende arbeid med blant annet setningsberegninger på spesielt utsatte bygninger og infrastruktur, og mer grunnundersøkelser med blant annet installering av flere poretrykksmålere og uttak av bedre prøvemateriell til ødometerforsøk. Kommunedirektøren mener ytterligere informasjon (f.eks. grunnundersøkelser, poretrykksmålere) er nødvendig for å unngå setningsskader. Nødvendig sprengning må planlegges og utføres av fagkyndige med tanke på kvikkleiresoner og områdestabilitet. Det forventes at setninger på nærliggende infrastruktur og bygninger unngås i størst mulig grad, og at det velges spuntvegger som ivaretar dette.

Hydrologi, setningsproblematikk, erosjon og sedimenttransport må sees i sammenheng med geoteknikk for å sikre områdestabiliteten.

En eventuell mellomlagring av masser i kraftstasjonsområdet og i området ved Baugen må gjøres på en måte som ikke forverrer områdestabiliteten. Kommunedirektørens vurdering av KU-rapportene tilsier at det er behov for ytterligere grunnundersøkelser og nye beregninger som angir nøyaktig plassering og mengde masser som kan mellomlagres på disse områdene. Det er viktig at dette følges opp i det videre arbeidet. Rapportenes anbefaling om supplerende grunnundersøkelser må sikres i vilkår.

Naturmiljø

Kommunedirektøren ser at det i konsekvensvurderingen planlegges for at flere utvalgte naturtyper skal gå tapt, i tillegg til at man er usikre på hvordan dammene i Hafslundparken vil bli påvirket av redusert grunnvannstand. Dammene anses som meget viktig for artsmangfoldet i parken. Kommunedirektøren ønsker at det sees på, og velges, de alternativene med lavest mulig risiko for disse naturtypene. Dersom man ser at det ikke er mulig å unngå skade, skal det iverksettes avbøtende eller kompensierende tiltak. Kommunedirektøren ber om at det settes vilkår i tillatelsen som sikrer dette.

Ved det nye inntaksområdet vil tiltaket utgjøre en ekstra tilleggsbelastning på fisk i et allerede sterkt påvirket vassdrag, ved at blant annet ål kan bli dratt inn i den nye turbintunellen. Ut fra fiskefaglige hensyn er det ønskelig å lage sperrer både i inntaket og utløpet til kraftverket, kombinert med egnet nedvandringssløsning. Fagrapporten anbefaler ingen konkrete tiltak, men stadfester at dette må undersøkes nærmere i neste prosjektfase. Dette bør følges opp slik at fiskehensyn blir ivaretatt videre i prosessen.

Økt minstevannføring om vinteren i Ågårdselva vil være det viktigste tiltaket som kan gjennomføres som et kompensierende tiltak før økt belastning i Glommas hovedløp. Dagens manøvreringsreglement legger opp til en vintervannføring på 1 m³/s. Dette ser vi ofte er for lite og fører til høy dødelighet og tørrlagte gytegroper. Kommunedirektøren støtter alternativet som endrer vintervannføringen til 5 m³/s.

Kommunedirektøren anser kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende, med unntak av fugleregistreringer. Anleggsarbeidene vil utgjøre en betydelig belastning på fauna i området i form av støy, aktivitet og rystninger. Området er ikke kartlagt for hekkende fugl som kan være spesielt sårbar ovenfor dette. Uten kunnskap om hvilke arter som blir påvirket og konsekvensene av dette, anbefaler kommunedirektøren som et føre-var tiltak at anleggsfasen gjennomføres utenom yngleperioden.

Ellers er området grundig kartlagt og baserer seg på eksisterende datamateriale og offentlige databaser, samt litteratur, tidligere konsekvensutredninger, befaring og supplerende feltarbeid i 2023. Konsekvensutredning av naturmangfold i kommunedelplan for InterCity Rolvsøy Klavestad og ny fv. 118 med ny Sarpsbru over Glomma overlapper delvis med utredningsområdet, og er benyttet som kildemateriale i rapporten.

Flere hule eiker vil bli skadet eller gå til grunne i forbindelse med prosjektets gjennomføring. Kjøring med tyngre maskiner og lagring av masser, materialer og lignende over rotsystemet til hule eiker kan føre til ubøtelig skade på trærne. Anleggsveier og andre midlertidige arealbehov bør legges utenfor eksisterende grønnstrukturer. Detaljprosjekteringen bør ha fokus på å unngå skade på hule eiker. Der det ikke er mulig å unngå skade, bør det settes inn tiltak slik at konsekvensen for hule eiker begrenses i størst mulig grad. Ved skade bør man se på muligheten for å restaurere skadevirkninger. Der dette ikke er mulig bør konkrete kompensierende tiltak vurderes og iverksettes. Kommunedirektøren kan ikke se at det er drøftet noen kompensierende tiltak i KU-rapporten.

Det er registrert et større antall fremmede arter innenfor utredningsområdet. Av de registrerte er det særlig kjempebjørnekjeks, parkslirekne, kanadagullris, kjempespringfrø og hagelupin som er problematiske ved anleggsarbeid og massehåndtering. Arbeid uten tiltak og bestemmelser på dette kan føre til spredning av disse særlig skadelige fremmedartene til andre områder, hvilket er forbudt etter *forskrift om fremmede organismer*. Dersom det skal graves i eller fjernes masser der det er påvist fremmede arter, må det iverksettes avbøtende tiltak for å forhindre ytterligere spredning. I enkelte tilfeller vil det enkleste og minst kostbare tiltaket være å fjerne artene. Generelt bør tiltak iverksettes så tidlig som mulig i anleggsarbeidet for å redusere risikoen for spredning av slike arter. En konkret plan for dette

bør utarbeides der Miljødirektoratets rapport M-982|2018 benyttes. Kommunedirektøren ber om at dette sikres i vilkår.

Grønn økonomi i regionen

Regionen trenger økt kraftproduksjon og har behov for mer grønn energi. Dette er spesielt viktig dersom industrien skal klare omstillingen og kommunen skal nå sine klimamål. Kommunedirektøren er derfor positiv til økt produksjonskapasitet. Regionens hovedutfordring ligger til produksjonskapasiteten på vinterhalvåret. Kraftverkets påvirkning på vinterbalansen vil være noe redusert, men kommunedirektøren ser positivt på at det beregnes en økning på 75 GWh i vinterhalvåret.

En generering av flere arbeidsplasser og økt lokal kompetanse i byggefasen vil også være positivt for regionen og lokale bedrifter.

Ny fv. 118 Sarpsbru

Kommunedirektøren minner om den pågående reguleringen av fv. 118 med ny Sarpsbru i regi av Østfold Fylkeskommune. Det er viktig at arbeidet med å realisere denne planen ikke forsinkes som følge av dette prosjektet. Kommunedirektøren forventer at det samarbeides godt mellom de ulike aktørene og at det velges løsninger som muliggjør begge prosjektene. Samtidig mener kommunedirektøren det er urimelig at en eventuell merkostnad for bruutbyggingen som følge av realiseringen av Sarp 2 skal finansieres av bompenger eller midler tildelt Bypakke Nedre Glomma. En avklaring av finansieringen av eventuelle merkostnader må skje på et tidlig tidspunkt.

Vann og avløp

Hovedvanninntaket til Sarpsborg kommune er ved Baterød vannverk, oppstrøms dammen. Det er viktig at kraftverket ikke påvirker kommunens vanninntak. Det er også viktig at Borregaards eget drikkevannsinntak ivaretas.

Forurensning

Prosjektet må ikke føre til ytterligere belastning i form av forurensning på vannmiljø, forurensning i grunnen eller i form av forverring av luftkvaliteten eller støyforholdene. Det er store mengder masser som skal tas ut og transporteres, og dette kan medføre en støy- og støvbelastning for nærområdet. Kommunedirektøren forventer at det settes vilkår som sikrer nødvendige avbøtende tiltak for å begrense påvirkningen på nærområdet. Videre forventes det god informasjon til de som bor og ferdes i området i forkant av og underveis gjennom hele anleggsperioden.

Trafikkavvikling i anleggsperioden

Kraftverket planlegges ved fv. 118, som er innfartsåren til Sarpsborg sentrum fra øst. Avløpstunnelen planlegges langs rv. 22, som er riksveien som binder Ytre og Indre Østfold sammen. Det er store trafikkmengder i området, der fv. 118 over Sarpsfossen har en ÅDT på i overkant av 21 000 og rv. 22 har en ÅDT på om lag 12 000. Viktige buss- og sykkelruter går også i området. Det vil være viktig for Sarpsborg-samfunnet at trafikkavviklingen i området påvirkes minst mulig i anleggsperioden. Kommunedirektøren forutsetter at de aktuelle veieierne orienteres underveis i arbeidet.

Klimagassutslipp

KU-rapporten for klimagassutslipp gir en grundig beskrivelse av klimagassutslippene ved prosjektet. Kommunedirektøren ønsker en mer detaljert fremstilling i detaljplanen, og at det der legges vekt på å oppfylle de scenarioene som gir lavest klimagassutslipp. Dette gjelder spesielt for transport og deponering av steinmasser.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Kraftverket Sarp 2 har ingen direkte økonomiske konsekvenser for Sarpsborg kommune. Prosjektet vil imidlertid kunne ha betydning for kommunens inntektsgrunnlag både i anleggsfasen og i driftsfasen gjennom eiendomsskatt og øvrige avgifts- og skatteinntekter.

Miljø:

Utbygging av Sarp 2 vil ha konsekvenser for miljø og naturressurser. Utredningene viser en positiv konsekvens for klimagassutslipp under forutsetningen om at strømmen erstatter bruk av fossile energikilder. For de øvrige temaene er det vurdert med noe negativ konsekvens. Spesielt for naturtypen hule eiker vil det være negativ konsekvens av tiltaket.

Folkehelse:

Det fremkommer av søknaden at det kan bli en negativ påvirkning på folkehelsen i form av økt støypåvirkning.